

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Somogyapáti

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

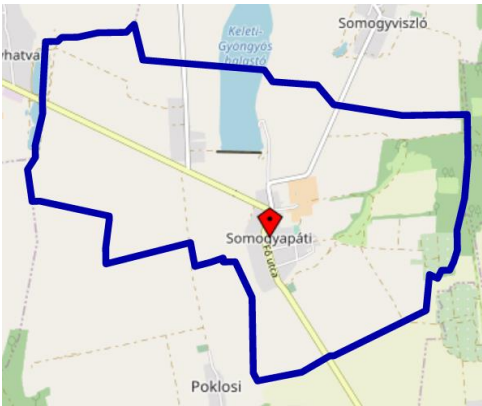

Somogyapáti

Baranya megye

Szigetvári járás

Szervezet neve: Katolikus Karitás� - Caritas Hungarica

Dátum: 2022. június

	<p>Terület: 11 km² Lakónéesség: 466 fő Jogállás: község Járás: Szigetvári Megye: Baranya</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN</p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	<p>A Lechner adatbázis szerint nincs szegregátum</p>
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Somogyapáti	
Megye	Baranya	
Járás	Szigetvári	
Programba vonás köre	3	
Szervezet neve	Katolikus Karitás - Caritas Hungarica	
Lakosságszám (2021)	462	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	97%	
15 év alattiak aránya (2021)	17,3%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	104%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	26%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	117%	
Lakásszám (2011)	203	
Üres lakások száma (2011)	42	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakások száma (2019)	204	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	203	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	165	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	55	
WC nélküli lakások száma (2011)	37	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	8	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	509436 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	99%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	7500000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	13	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	2	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

Somogyapáti, Baranya megye nyugati-északnyugati részében helyezkedik el, közel a baranyai-somogyi megyehatárhoz. Központján áthalad a Szigetvár-Kadarkút közti 6607-es út.

Földrajzi értelemben a Zselichez tartozik. A települést átszeli a Keleti-Gyöngyös nevű patak; ennek keleti oldalán található maga Somogyapáti, tőle nyugatra pedig a hozzácsatolt Adorjánpuszta. A település része még az ezektől északra fekvő Dióspuszta nevű szórvány.

Közúti távolsága Szigetvártól északnyugatra 7 km, Pécestől nyugatra 42 km; Kaposvártól délre 46 km. Területén számozott főút nem vezet keresztül.

A viszonylag nagy átmenő forgalom miatt Somogyapáti tömegközlekedési helyzete a környékbeli falvakéhoz képest kedvezőbb, hiszen a Szigetvár és Kadarkút vagy Somogyviszló között közlekedő buszjáratok is érintik. Ugyanakkor Adorján helyzete kedvezőtlenebb, mivel a Somogyviszlói járatok nem érintik, a távolságiaknak (Pécs-Nagykanizsa) pedig nem megállóhelye. Dióspuszta településrészt elszigetelt fekvése miatt menetrendszerű buszjáratok alig érintik. A közlekedési helyzetet javítják a település, illetve a helyi iskola saját tulajdonú autóbuszai. Vasútvonal nem érinti. A Katolikus Karitás az április hónapban szerzett be kisbuszt mellyel főként a nehéz helyzetben lévők orvosi ellátáshoz, pedagógiai szakszolgálathoz való eljutásában segíti a településen élőket. Szigetvártól a járásközponttól 7 km-re található. 13-14 járat naponta, 18:00 az utolsó, délutános műszakot nem tudnak így vállalni. Nagyobb nehézséget jelent a pusztákban élőknek Adorján puszta a település centrumától 2,4 km-re található naponta 8 buszjárat érinti, Dióspuszta 6 km-re található, ide egy busz indul Szigetvárról, 3 Szigetvára.

A közfoglalkoztatottak a hosszabb idejű, 2-12 hónapig tartó, 6-8 órás munkarendben dolgoznak. Somogyapátiban a környező településekhez képest jóval kevesebb a közfoglalkoztatott; megnehezíti a feladatok elvégzését, hogy csak nők vannak jelen közfoglalkoztatotként, ezért a férfimunkákat is nekik kell elvégezni (például a szociális támogatásként adományozott tűzifa kiosztása a rászorulóknak). Ez köszönhető annak, hogy a faluban viszonylag sokan tartanak állatot, amivel kereskedve megélnek, valamint az idény jellegű fekete munkáknak (főként építőipar, mezőgazdaság).

Foglalkoztat néhány embert a településen található két terménytároló, -szárító telep. A település végében elhelyezkedő tó tulajdonosa szintén néhány embert foglalkoztat tó körüli munkákra, valamint a vendégházban takarításra, a vendégek ellátására.

A nem a településen dolgozók leggyakrabban Szigetváron a konzervgyárban (ez gyakran sajnos csak idénymunka) vagy Kacsótán a Köröstej Kft. sajtgyártó üzemében dolgoznak.

A településen egyre kevesebb kereskedelmi és egyéb lakossági szolgáltatás vehető igénybe: a közelmúltban megszűnt a fiók-gyógyszertár és a postai szolgáltatás is, a takarékpénztár már 6 éve nem elérhető a településen élők számára. A bolt – a többi kistelepüléshez hasonlóan - nem korszerű, kisebb a választék, és magasabb árakkal dolgozik. A háziorvosi szolgáltatást

az előző házi orvos távozása óta helyettesítéssel oldották meg. Az új házi orvos októberben kezdett rendelni a településen, a frissen felújított és felszerelt orvosi rendelőben. A rendelési idő hétfőtől-péntekig, napi 4 óra. Házi gyermekorvosi ellátás nem elérhető. A településen található ugyanakkor a védőnői tanácsadó épület, innét kitelepülve látja el a környékbeli községeket. Található még jegyzőség, óvoda, iskola. Könyvtár szolgáltatás a teleház épületében használható. A postai szolgáltatást mobilpostával oldják meg: naponta jár postautó a településre.

Lakosságszám (2021)	462
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	97%
15 év alattiak aránya (2021)	17,3%
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	104%
60 éves és idősebbek aránya (2021)	26%
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	117%
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	509436 Ft
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától, % (2019)	99%

A lakosságszám adatai ellentmondásosak. A KSH(2021) adatok és a TeIR adatbázisban 462 fő található. Ezzel szemben a Katolikus Karitászmérés alapján a lakók száma 505 fő, az alábbi megosztás szerint:

Lakók száma összetétele:

Összesen: 505 fő

0-3 éves	37 fő
3-6 éves	17 fő
6-18 éves	62 fő
18-60 éves	272 fő
60 +	117 fő

Össz.: 505 fő

A cigány/roma népesség aránya a hivatalos adatok szerint 13,74 %, Katolikus Karitászmérésai szerint ez 20%, a lakosság 1/5 része. Tehát növekvő tendenciát mutat. A lakók szociális helyzete eltérő, az aktív korú lakosság kb. 75% foglalkoztatott és rendelkezik állandó jövedelemmel. Kb. másik 32 % közmunkából, nyugdíjból él.

A településen jellemző a sokgyerekes család, és a generációk egymás mellett élése.

Az utóbbi években pályázati forrásból az alábbi fejlesztések valósultak meg:

- Járdafelújítás: Ugyanakkor ez csak az orvosi rendelő és a buszmegálló között valósult meg, innét indulva az iskola irányában nagyon rossz minőségű a járda, hatalmas gödrökkel, melyek a vizes időben pocsolyává változnak.
- Orvosi rendelő felújítása
- Belterületi utak felújítása
- Orvosi eszközök fejlesztése

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

1.2 A település szerkezetének leírása

A település közepén, a Fő utcában helyezkedik el a templom, a Polgármesteri Hivatal, az óvoda, könyvtár, valamint az orvosi rendelő. Kicsit délebbre a Fő utcából nyílik a Petőfi utcában működő iskola.

A Katolikus Karitás Jelenlét pontot üzemeltet a következő szolgáltatásokkal: ügyintézésben segítségnyújtás, kríziskezelés (pl. élelmiszer, kályha, gyógyszer) családlátogatás, rendszeres délutáni, valamint ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó gyermekfoglalkozások tartása, babacsomagok biztosítása gyermek születése esetén. Intézmények, szolgáltatások megerősítése tárgyi adományokkal: pl. a védőnő, az óvoda, és az iskola számára. A Patapoklosi Biztos Kezdet Gyerekházzal együttműködve segítik a célcsoport bevonását. Óvoda bővítéshez szükséges pályázatok figyelése, a nagycsoportos gyermekek számára iskola előkészítő foglalkozás biztosítása hetente két alkalommal, szakember bevonásával. Az iskolás korú gyermekek ösztöndíjjal való motiválása. A felelős állattartás program keretein belül eddig 10 kutyát sikerült ivartalanítani, chippelni, oltani. Háztáji gazdálkodás fellendítése érdekében 65 család számára biztosítottak vetőmagot.

Lakások száma (2019)	204
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	203
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	165
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	55

Infrastruktúrája részben kiépített: áram, vezetékes víz a lakások 100%-ban elérhető, vezetékes gáz a település 30%-nak biztosított. Csatorna hálózattal nem rendelkezik, de egy EU program keretein belül derítők telepítve vannak

Lakásszám (2011)	203
Üres lakások száma (2011)	42
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0
Lakások száma (2019)	204
WC nélküli lakások száma (2011)	37
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	8
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	7500000 Ft
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	13

A Katolikus Karitászmérés alapján:

A településen 173 magánház található.

10 házban nincs vízszolgáltatás, áram minden lakóingatlanba be van vezetve. Gáz 127 házba nincs bevezetve, csatorna 173 házban nincs. 10 ingatlanban nincs fürdőszoba.

A településen élők egyetértenek abban, hogy a mellékutcákból és a Fő utca elejéből - a legelső házat kivéve - áll a 'jobb' településrész. Itt többségében nyugdíjasok, valamint értelmiségi családok (polgármester, óvodavezető, pedagógusok) élnek. A falu középpontjában található a faluház, jegyzőség, óvoda, bolt, házi orvosi rendelő. A központból kifelé haladva találjuk többségében a rossz állapotú ingatlanokat, alacsonyabb iskolai végzettséggel, bejelentett munkahellyel nem rendelkező, többségében roma lakosságot. A település elején élők elmondása szerint nem, vagy csak indokolt esetben látogatnak el ide, ennek következtében nem is tudnak arról, ami ezen a részen történik.

A közigazgatásilag hozzá tartozó Adorjánpuszta a település centrumától 2,4 km-re, Diópuszta 6 km-re található.

Az utóbbi időben körülbelül 5 család költözött be a településre: Pécsről, Vajslóról, Szigetvárról. Az elköltözők leginkább Pécsre és Szigetvárra költöztek. Lakott, életveszélyes ingatlan 5 db található a településen, kritikus állapotban 3 ingatlan van. Az itt élők szezonális/alkalmi munkából, rokkantsági/ápolási juttatásból, méltányossági juttatásból élnek jellemzően.

Az önkormányzat birtokában jelenleg nincsen szociális bérlakás.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- nincs szegregált rész a településen.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

Telepfelszámolási program valósult meg több, mint 10 évvel ezelőtt 2006 körül a közigazgatásilag Somogyapátihoz tartozó Adorján pusztán. Két ház épült, és két házon történt felújítás. Az egyik házon külső vakolás, másikban fürdőszoba készült. Egy családnak Szigetváron, egynek Somogyhatvan, illetve egynek Szászváron vettek házat. A polgármester nem nyilatkozott ennek a programnak a nehézségeiről, illetve eredményeiről, egyéb forrást pedig nem találtam.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban

Az önkormányzat együttműködő, a bérlők kiválasztásában nem kíván beleszólni. A polgármester elmondta, hogy nem indul a következő választáson, el kíván költözni a településről.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete

A településen a közmunkában dolgozók száma jelenleg 10 fő. Közalkalmazottként 12 fő helyi dolgozik az önkormányzati intézményekben. Ők takarító, falugondnok, jegyző, jegyzőségen ügyintézők, illetve a helyi iskolában és óvodában vannak foglalkoztatva.

Magánszférában jelenleg a vegyesbolti eladó, illetve a vendégházban dolgoznak helyiek: takarító, halász, udvaros, konyhai kisegítő munkakörben.

Körülbelül 150 ember végez kereső tevékenységet, a következő településeken és munkakörökben:

Szigetváron a kórházban ápolónő, takarító és portás munkakörben dolgoznak, valamint a konzervgyárban betanított munkásként. Kaposváron a Kométa 99 Zrt-nél érhető el a településen élőknek betanított munka lehetősége. Emellett Sellyén biztonsági őrként dolgoznak, a barcsi tejüzemben és a kacsótai sajtüzemben találtak még elhelyezkedési lehetőséget. Ezen kívül többen végeznek alkalmi munkákat, melyek: építőipari munka, erdészeti munka, gyűjtögetés, takarítás.

A gyerekek napközbeni intézményes ellátási formái közül óvoda és általános iskola található a településen. Középiskola 10 km-re, a járásközpontban, Szigetváron található legközelebb. Kevesen választják ezt az intézményt, népszerűbb célpont Pécs, Szentlőrinc, valamint Pécsvárad középiskolái.

A település a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat mikrotérségi központja. Ez azonban a tavalyi évtől Szigetváron működik, a központ épületében dolgozik jelenleg a munkatársuk. Ez nagyban megnehezíti az elérhetőségét a családok számára, a távolság, az utazás, valamint ennek költsége miatt.

A településen szolgálatot teljesítő védőnő 4 másik közeli településen (Somogyhatvan, Patapoklosi, Basal, Somogyviszló) is ellátja a védőnői feladatokat. Előny, hogy Somogyapátiban található a védőnői tanácsadó épület. Házi gyermekorvosi ellátás nem érhető el a településen, Szigetváron a járásközpontban vehető igénybe. A somogyapáti óvodás korú gyermekek nappali intézményi ellátását a Játékerszág Óvoda és Konyha látja el önálló intézményként, A somogyapáti iskolás korú gyermekek a Szigetvári Tankerületi Központ fenntartásában működő Somogyapáti Általános Iskolában tanulnak.

A Szigetvári Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat munkatársai Somogyapáti vonatkozásában legnagyobb problémának az elhanyagolást, a munkanélküliséget, a közfoglalkoztatottak alacsony bérét, a bedőlt hiteleket, az életvezetési problémákat, valamint az alkohol fogyasztást tartják. Somogyapátit olyan településként említették, melyben a problémák koncentráltan vannak jelen, ezek a családsegítő munkatárs szerint: munkanélküliség, iskolai hiányzás, "klánok" működése, elhanyagolás. Két roma család van a településen, ahol 10 feletti a gyereklétszám már több generáció óta, ezek a gyerekek sok esetben szintén itt a faluban telepedtek le. A helyiek szerint ennek a két családnak az utódai lakják a település felét. Ez a két család riválisa egymásnak, így a falu azon felén, amelyen ők élnek (a falu közepe, vége), gyakoriak a rendbontások: verekedés, veszekedés, garázdálkodás, előfordul a prostitúció is.

A fejezet következtetései

Családtípus	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	4
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszthető a család munkaerőpiaci részvétele.	7
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	10

3 A lakásállomány helyzete

Somogyapátiban 203 lakóingatlan található, ebből 75 Adorján pusztán, 45 Diópusztán. Az életveszélyes, egészségre káros, félkomfortos, komfort nélküli lakóházak aránya: 11,11%. Az önkormányzat birtokában jelenleg nincsen szociális bérlakás.

Lakások száma (2019)	204
Közüemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	203
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	165
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	55

Az itt élő pedagógusok szerint a lakhatási körülmények nagyon rosszak, főként a pénzhiány következtében. Omladoznak a házak, a középosztályba tartozók házai is egyre kevésbé vannak jó állapotban.

Sajnos a közüemi és/vagy hiteltartozás mennyiségéről még nincs információ.

Az uzsorával kapcsolatosan jelenleg egymásnak ellentmondó információink vannak: egyes szakemberek szerint nagy problémát jelent, mások szerint azonban nem jellemző. Ez még további kutatómunkát kíván.

Lakásszám (2011)	203
-------------------------	-----

Üres lakások száma (2011)	42
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0

Telepfelszámolási program valósult meg több, mint 10 évvel ezelőtt a közigazgatásilag Somogyapátihoz tartozó Adorján pusztán. Ennek felszámolása óta nem található szegregátum a településen. A jó és a rosszabb állapotú ingatlanok váltakozva jelennek meg, főként a Fő utca közepétől a településről kivezető útszakasz mentén. A Fő utca eleje (a legelső házat leszámítva), valamint a két mellékutca rendezett képet mutat.

Az ingatlanok nagy része – a lakók elmondása alapján - saját tulajdonban van, csak kevés a bérelt, vagy jogcím nélküli lakó.

Az épületek állapota vegyes, kb. 15-20% szerkezetileg-, alaprajzilag is igen rossz állapotú, egy részükben a mai napig nincs fürdőszoba. Az állomány kb. mindössze 20% -a megfelelő, de ezek közül is több kisebb – nagyobb felújításra szorulna.

A településen sok üres telek található, de ismereteink szerint az eladó kevés.

A településen a falu elején, a mellékutcában és Adorján 3 jó állapotú eladó ingatlan található. Üres telek, ahova ingatlan építhető lenne Pirkadat utcában, Diópusztán, illetve a Fő utca közepén található.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma
életveszélyes házak	5
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	3
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	8
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	2

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái

A település térségi pozíciója közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel.

Közúti távolsága Szigetvártól északnyugatra 7 km, Pécsről nyugatra 42 km; Kaposvártól délre 46 km. Területén számozott főút nem vezet keresztül. A viszonylag nagy átmenő forgalom miatt Somogyapáti tömegközlekedési helyzete a környékbeli falvakéhoz képest kedvezőbb, hiszen a Szigetvár és Kadarkút vagy Somogyviszló között közlekedő buszjáratok is érintik. Ugyanakkor Adorján helyzete kedvezőtlenebb, mivel a Somogyviszlói járatok nem érintik, a távolságiaknak (Pécs-Nagykanizsa) pedig nem megállóhelye.

A település társadalmi összetétele jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

Somogyapátiban nincs szegregátum. Telepfelszámolási program valósult meg több, mint 10 évvel ezelőtt, 2006 körül a közigazgatásilag Somogyapátihoz tartozó Adorjánpusztán.

A település rendelkezik víz, villany és gáz közművel. Szennyvízcsatorna a településen nincs, de egy EU program keretein belül derítők telepítve lettek.

Minden utcába be van vezetve a víz, rákötés 1 ingatlan esetében nincs, de közüzemi tartozás miatt 9 házban a szolgáltató megszüntette a vízszolgáltatást. 2 ingatlanban kikötésre került az áramszolgáltatás, az előrefizetős mérőórával rendelkezők számáról nincs információnk.

Az önkormányzat hozzáállása a bérlakás fejlesztési programhoz: a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne. A bérlők kiválasztásában nem kíván beleszólni. A polgármester elmondta, hogy ő már nem indul a következő választáson, el kíván költözni a településről.

Az ingatlanok jelentős része saját tulajdonban van. Magán albérletben 4 család lakik, ők 30 és 40 ezer Ft között fizetnek havonta bérleti díjat. Önkormányzati bérlakás nincs a településen. Jogcím nélküli lakáshasználóként 1 család ismert.

Túlzsúfolt lakásban 8 család él, ahol jellemzően sok a gyerek, családonként egy szoba található, és azok sem megfelelő állapotúak.

Az eladósodottság a településen élők elég nagy hányadát érinti, a hivatalosan megjelenő adósságok legnagyobb része Provident tartozásból ered. Jellemzőek még a közüzemi tartozások, áruhitel, telefontartozás, kábeltévé tartozás. Sok jövedelemmel rendelkező személynek a havi bevétele jelentősen csökken, mivel a végrehajtó a jövedelem felét letiltja.

A közmunkán kívül helyben foglalkoztat néhány embert a településen található két terménytároló, -szárító telep.

A nem a településen dolgozók leggyakrabban Szigetváron a konzervgyárban (ez gyakran sajnos csak idegenmunka) vagy Kacsótán a Köröstej Kft. sajtgyártó üzemében dolgoznak.

A lakóépületek fizikai állaga rossznak mondható. Lakásépítés az elmúlt időszakban nem történt, lakóház felújítás 8 ingatlanban történt. A falu elején, a mellékutcában és Adorjánpusztán 3 jó állapotú, eladó ingatlan található. Üres telek, ahova ingatlan építhető lenne a Pirkadat utcában, Diópusztán, illetve a Fő utca közepén található.

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	4	1		5	
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni		3		3	
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)		3	5	8	
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni			2	2	
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen					

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása

A lakhatási viszonyok javítása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

Adósságkezelés kiterjesztése: Elsődleges lenne a víztartozások rendezése, a vízszolgáltatóval magasabb szinten való egyeztetés, esetleges előrefizetős mérőóra program indítása. A bevételek növelése után célzott adósságkezelő program és pénzügyi tudatosság elterjesztése.

Tulajdoni jogviszonyok rendezése: javasolt jogi szakember alkalmazása, ingyenes jogi tanácsadás céljából. Előzetesen fel kell mérni, hányan élnek olyan ingatlanban életvitelszerűen, ami nem az ő nevükön van, és fontos a tulajdoni lapra bejegyzett tartozások előzetes átnézése.

Foglalkoztatás javítását célzó program: Munkavállalók képessé tételére az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

Lakhatási programok:

A közműszolgáltatásokba való be-, és visszakapcsolás: 2 lakásban ki van kapcsolva az áram és 9 lakásban a vízszolgáltatás. Előrefizetős villanyóra számáról nincs pontos információnk elég sok háztartásban van, de ennek népszerűsítésére, előnyeinek hangsúlyozására célzott program indítása szükséges. A vízszolgáltatás vonatkozásában megoldást jelenthet esetleges előrefizetős mérőóra program indítása.

A magántulajdonú házak felújításának támogatása: A javításokra, felújításokra nagy igény mutatkozik. Ennek hatékonysága növelhető lenne, ha a családokat együttműködésre ösztönzi. Az együttműködés lehetne pl. egy hosszán tartó adósságkezelésbe bevonás, ahol hosszú távon a tudatos pénzfelhasználást is elsajátítanák, illetve, ha saját erőforrásaikat- mind humán kapacitás mind anyagi erőforrások -is számba vennék és jól hasznosítanák.

Bérlakásfejlesztés

Krízislakások kialakítása: szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová a súlyos családi konfliktusok, illetve életveszélyes házból való kiköltözés esetén a családok elhelyezhetőek. Ezeknek a családoknak a szociális helyzete, életvezetési képességei csak fokozatosan javíthatók. Jelenleg 5 olyan család van, akinek szüksége volna segísége.

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok lehetnének, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek. Előzetesen fel kell mérni, hogy esetleges állami támogatásra jogosultak-e egy saját tulajdonú ingatlan megszerzéséhez. Amennyiben

nem, átmenetileg bérlakásba költöztethetők lennének addig, ameddig az állami támogatáshoz szükséges jogosultságot meg tudják szerezni, illetve előtakarékoskodni tudnak. Jelenleg 8 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás: Falusi CSOK támogatásból nem jellemző új ingatlan vásárlása más településen, ennek oka lehet a kritériumoknak való nem megfelelés. A más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitásról nincs információ.

Összefoglalóan a potenciális célcsoport nagysága a célcsoport körében:

Stabilizálás

Szoft programok:

- adósságkezelés: a településen élő családok 40%
- tulajdonviszony rendezés: nem ismert

Magántulajdonú lakások fejlesztése

- legszükségesebb karbantartási munkák végzése: 8 ház
- lakások komfortosítása, felújítása: 10 ház

Bérlakás fejlesztés

- krízislakás: 3-5
- településen belüli mobilizáció: 1 család
- más jobb helyzetű településre mobilizálható 0.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

Közfoglalkoztatásban 10 fő dolgozik jelenleg. Gazdaságfejlesztés az elmúlt években nem történt.

Jelenleg eladó ingatlan öt található településen.

A településen egyre kevesebb kereskedelmi és egyéb lakossági szolgáltatás vehető igénybe: a közelmúltban megszűnt a fiók-gyógyszertár és a postai szolgáltatás is, a takarékpénztár már 6 éve nem elérhető a településen élők számára. Ugyanakkor a bolt nem korszerű.

A gyerekek napközbeni intézményes ellátási formái közül óvoda és általános iskola található a településen. Középiskola 10 km-re, a járásközpontban, Szigetváron található legközelebb. Kevesen választják ezt az intézményt, népszerűbb célpont Pécs, Szentlőrinc, valamint Pécsvárad középiskolái.

Somogyapátiban szegregátum nem található.

A településvezetés nem nyilatkozott, hogy érdekelt lenne a lakosság megtartásában. A potenciális áthelyezés fogadó településen nem releváns. A térségben tudomásunk szerint nincs jelentősebb növekedési centrumot jelentő település.

A fogadó településen a lakóingatlanok áráról nincs információ.

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Krízislakások biztosítása:

3-5

Bérlakásfejlesztések:

Elsődleges célcsoport a munkajövedelemmel rendelkező, rendezett életvitellel családok, akik jelenleg túlszűfolt lakáskörülmények között élnek. Bérlakásprogramba bekerülő családok mellé nagyon aktív szociális munka hozzárendelése szükséges.

Településen belül mobilizálható családok: Jelenleg 1 ilyen család van a településen.

Más településen kialakított bérlakásokba történő mobilitás: nem releváns

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	3	0	0	3
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	1	0	0	1
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	0	0	0	0
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a	2	0	0	2

program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	1	0	0	1
Összesen	4	0	0	4

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.